

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	BUU alm. del samrådsspørgsmål AK: <i>”Hvorfor er regeringen frafaldet ambitionen om at udarbejde en national fremmedsprogsstrategi?”</i>
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget, samt Europaudvalget og Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	Ca. 5 min., hvorefter uddannelsesminister Morten Østergaard supplerer med initiativer på Uddannelsesministeriets område.
Tid og sted	Onsdag den 3. oktober 2012, kl. 14.15-14.45, i FT, vær. 1-133

Disposition

- 1. Indledning**
- 2. Ingen strategi, men konkrete initiativer**
- 3. Internationalisering**

1. Indledning

- Tak for ordet og tak for, at I har indkaldt os begge to til dette samråd. I regeringen er vi meget optaget af ikke kun at sætte fremmedsprog på dagsordenen, men også at gøre noget. Vi var af samme årsag en række partier, som – da vi var i opposition – fremsatte et beslutningsforslag, hvor vi netop efterlyste en række konkrete initiativer.
- Efterfølgende kom sprograpporten med de 42 anbefalinger. Nogle af anbefalingerne har vi allerede gennemført, og andre anbefalinger har vi på lovprogrammet. Endelig er der anbefalinger, som vi kommer til at drøfte politisk i forbindelse med en række kommende forhandlinger.
- Uddannelsesministeren og jeg vil til brug for vores besvarelse af samrådspørgsmålet tage afsæt i sprograpportens anbefalinger.
- Jeg starter med folkeskolen og de øvrige områder, som hører til mit ansvarsområde. Herefter fortsætter uddannelsesministeren på området for de videregående uddannelser.

2. Ingen strategi, men konkrete initiativer

- I forhold til folkeskolen og de varslede forhandlinger i forlængelse af statsministerens åbningstale om et fagligt løft af alle, håber jeg, at vi kan få et forlig i den meget brede forligskreds på folkeskoleområdet. Her vil vi også se på mulighederne for at styrke, at eleverne allerede i folkeskolen kan vælge et tredje fremmedsprog i folkeskolen. Det var også en af anbefalingerne i sprograpporten.
- Vi vil også se på en udvidelse af valgfagsrækken, og vi vil give mulighed for, at man skal kunne oprette særlige profillinjer i udskolingen. Vi vil desuden se på, om vi skal fremrykke muligheden for valg af 3. fremmedsprog, så man kan vælge det fra 7. klasse. Samtidig vil vi se på muligheden for at lade flere sprog som valgfag afslutte med en afgangsprøve.

- Disse forslag er forligsstof og dermed noget, vi skal drøfte i folkeskoleforligskredsen. Det samme gælder for ændringer vedrørende faget fransk. Det er korrekt, at fødekæden til fransk er ved at uddø, fordi der er en række kommuner, som ikke udbyder fransk på en eneste af deres folkeskoler. Det er desværre en udvikling, der er sket over lang tid. Vi har altså overtaget et problem, som er så langt fremskredet, at vi skal tænke os godt om i forhold til, hvad vi vil gøre ved det. Også det er som sagt noget, vi vil tage op i folkeskoleforligskredsen, hvor jeg håber på nogle konstruktive drøftelser.
- Desuden er der i sprograpporten en anbefaling om at gøre tidligere start på engelsk obligatorisk. Det er allerede sådan, at det er frivilligt for kommunerne, om de vil starte tidligere på engelsk. De kan fx vælge at starte fra 0. eller 1. klasse. Vi synes, det er rigtigt fint, at den mulighed er der. Der findes endnu ikke noget håndfast forskningsmæssigt belæg for, at hvis man starter tidligt på engelsk, er man også bedre til engelsk, når man når til folkeskolens afgangsprøve. Vi mangler også pædagogisk/didaktisk viden om arbejdet med fremmedsprog, når det gælder de helt små elever. Under alle omstændigheder er det vigtigt for dem, der i øjeblikket har forsøg med tidligere start på engelsk, at man leger sproget ind. Muligheden for tidlig sprogstart gælder i øvrigt ikke bare engelsk, men også de øvrige fremmedsprog.
- Yderligere har vi fulgt to af arbejdsgruppens anbefalinger om, at undervisningen i fremmedsprog som udgangspunkt bør foregå på fremmedsproget. Der er afsat 50 mio. kr. i 2012 til digitale læremidler særligt med fokus på bl.a. engelsk.
- Og så vil vi også give bedre muligheder for lokalt at udvikle folkeskolen gennem forsøg. Derfor vil jeg nævne, at der både under denne og den forrige regering, som led i udfordringsretten og i medfør af folkeskolelovens almindelige forsøgsbestemmelse, er givet dispensationer til forsøg med undervisning på engelsk i andre fag, fx i matematik og naturfag. Det, synes vi, er rigtigt positivt.
- I 2013 vil vi udgive et faghæfte rettet imod den internationale dimension i folkeskolen. Og endelig skal alle elever have deres afgangsbetegnelse på både dansk og engelsk, der tydeliggør niveauet efter internationale standarder.
- Vi vil også inden årets udgang fremsætte lovforslag, der som noget helt nyt vil give kommunerne mulighed for at oprette internationale grundskoletilbud i kommunalt regi. Med forslaget bliver det nemmere for kommunerne lokalt at styrke indsatsen for at rekruttere højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, idet de får frihed til selv at tilvejebringe det tilstrækkelige antal internationale skolepladser.

- Hvis jeg skal sige et par ord om erhvervsuddannelserne, som jo også indgår i sprograpporten, så er det sådan, at fremmedsprog er prioriteret som et indsatsområde i ministeriets forsøgs- og udviklingsprogram. Som anbefalet af arbejdsgruppen prioriteres projekter, der sætter fokus på samarbejde mellem skole og virksomheder om elevers udvikling af fremmedsprogskompetencer, eller som sætter fokus på undervisning på engelsk i andre fag end engelsk. Og endelig vil jeg også anbefale, at de faglige udvalg inddrager behovet for fremmedsprog i deres årlige uddannelsesredegørelser.
- Der ligger også en anbefaling fra arbejdsgruppen om obligatorisk engelsk på erhvervsuddannelserne på F-niveau. Den anbefaling er vi lidt bekymrede for. Vi skal passe på, at vi ikke i begejstringen for fremmedsprog reelt kommer til at afskære nogle unge mennesker fra at tage en rigtig god erhvervsuddannelse, der giver dem et godt job, hvor det altså ikke er engelskkompetencen, som er afgørende for, om man bliver en god medarbejder.
- Hvis vi kigger lidt på de gymnasiale uddannelser, så kan vi konstatere, at der nu er flere, der vælger to fremmedsprog på A-niveau. På STX var der før 17 procent, der valgte to fremmedsprog på A-niveau, og nu er der 37 procent. Når vi kigger på HHX, var det tidligere 15 procent, hvorimod det i dag er 43 procent.
- Det, der springer i øjnene, når man ser på tallene, er dem, der vælger tre fremmedsprog. Det var 40 procent tidligere, og det er kun to procent i dag. Det er noget, vi diskuterer, hvad vi kan gøre ved. Vi har blandt andet lavet justeringer af gymnasireformen, som gør det nemmere at vælge den store sprogpakke. Vi kan selvfølgelig ikke så godt piske de unge til hverken at vælge store sprogpakker eller naturfagspakker, men muligheden er der i hvert fald nu, hvilket den ikke var før.
- Her i efteråret starter anden runde af et stort udviklingsprogram på det gymnasiale område, hvor vi også kigger på fremmedsprog. Vi har fx inviteret alle skoler til at tage del i udviklingsprojekter om fremmedsprog. Her ønsker vi at udvikle og afprøve nye didaktiske og pædagogiske idéer med fokus på anvendelsesorienterede tilgange til sprogundervisningen. Rigtig mange gymnasier har taget godt imod udfordringen.
- Udover disse tiltag som svar på anbefalinger fra arbejdsgruppen øger den nye optagelsesbekendtgørelse til de gymnasiale uddannelser muligheden for oprettelse af studieretninger med to fremmedsprog, hvad der ikke har været muligt før. Desuden har vi opfordret til at intensivere det lokale samarbejde med henblik på at fremme, at nærliggende gymnasier skal samarbejde om udbud og oprettelse af visse fremmedsprog.

- Det skal også nævnes, at jeg har besluttet at åbne for forsøg med portugisisk som nyt fremmedsprog. Det er også en af anbefalingerne fra arbejdsgruppen.
- Endelig foregår der et udviklingsarbejde af nye prøveformer på eksamensområdet, som bl.a. indebærer nye digitale delprøver i fremmedsprogene.

3. Internationalisering

- Det sidste, jeg vil sige, er, hvad der foregår på EU niveau. Det er sådan, at man først bliver rigtig god til fremmedsprog, når man har prøvet det i praksis. Derfor vil jeg også nævne, at jeg under det danske EU formandskab i foråret 2012 indledte forhandlingerne om et nyt stort EU program 'Erasmus for alle', som har fremmedsprog som et af sine seks specifikke indsatsområder. Det vil sige, at der fra 2014 bliver endnu bedre muligheder, end der allerede er i dag, for at søge om penge til projekter på tværs af landegrænserne, udveksling af elever og lærere, samt efteruddannelse af sproglærere.
- Uddannelsesministeren og jeg vil desuden søge om dansk medlemskab af det 'Europæiske center for moderne sprog' (ECML), hvor jeg tror, at vi kan hente yderligere inspiration til vores arbejde med at styrke fremmedsprog i de danske uddannelser på et evidensbaseret grundlag. Vi vil også tage en dialog med sektoren om, hvordan det nationale arbejde i relation til ECML skal organiseres. Medlemskab af ECML er også en af anbefalingerne fra Arbejdsgruppen om fremmedsprog.
- Det er ikke fordi, vi har gjort alt, hvad arbejdsgruppen anbefalede. Men vi har gjort os stor umage med at tage fat i en række af anbefalingerne, fordi vi synes, det er et vigtigt område.